

بسمه تعالی

دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
طرح دوره (Course Plan)
نام درس: اصول و فنون پرستاری (تئوری و عملی)

تدوین و بازنگری: مهري بزرگ نژاد
تاریخ بازنگری:

عنوان دوره: اصول و فنون پرستاری (تئوری و عملی)
گروه آموزشی: پرستاری داخلی و جراحی
مقطع تحصیلی: کارشناسی
تعداد واحد: ۴ (۲/۵ واحد نظری و ۱/۵ واحد عملی)

زمان برگزاری کلاس نظری:

زمان برگزاری کلاس عملی:

گروه ۱: شنبه ها و دوشنبه ها: ساعت ۸-۱۲

گروه ۲: یکشنبه ها و چهارشنبه ها: ساعت ۸-۱۲

نام اساتید درس عملی (پراتیک): آقای زارعی - خانم دکتر بزرگ زاد - خانم بزرگ نژاد

نام اساتید درس نظری: آقای خیری - خانم بزرگ نژاد

مقدمه

این درس به عنوان درسی پایه در پرستاری ارائه می شود و هدف آن آماده سازی دانشجویان پرستاری برای مراقبت از مددجویان مبتلا به مشکلات سلامتی است و سعی بر آن است که دانشجوی پرستاری ضمن آشنایی با مفاهیم اساسی و کسب مهارت در مراقبت از مددجویان بتواند در راستای ارتقاء، تأمین و حفظ سلامت آن ها از تفکر خلاق در بکارگیری فرآیند پرستاری بهره جوید.

توصیف دوره

این دوره شامل دو بخش تئوری و عملی است.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویی پرستاری با مفاهیم اساسی مرتبط با ارائه مراقبت به مددجویان در چارچوب فرآیند پرستاری و کسب توانایی های لازم به منظور اجرای روش های بالینی پرستاری با تکیه بر رعایت قوانین و مقررات و اخلاق حرفه ای.

اهداف جزئی:

در پایان این دوره دانشجویان قادر خواهند بود

حیطه شناختی

دانش مربوط به موارد زیر را کسب کنند:

- ۱- مفهوم سلامت و بیماری را توضیح داده و فعالیت های مربوط به ارتقاء سلامتی و سطوح پیشگیری از بیماری را شرح دهد.
- ۲- با نیازهای اساسی انسان (ایمنی، تغذیه، اکسیژن، دفع، خواب، استراحت - تسکین درد) را توضیح دهد.
- ۳- حرفه پرستاری و فعالیت های آن را بیان کند.
- ۴- فرآیند پرستاری (بررسی - اهداف.....) را توضیح دهد.
- ۵- اقدامات لازم برای کنترل عفونت را شرح دهد.
- ۶- مفهوم تعادل الکترولیت و مایعات را بیان کند.
- ۷- نیازهای بهداشتی اولیه بیمار را تشریح کند.
- ۸- حرکت و عوارض ناشی از بی حرکتی را توضیح دهد.
- ۹- محلولها و داروها و اصول صحیح دارو دادن را بشناسد.
- ۱۰- مراقبتهای عمومی قبل و پس از عمل جراحی را شرح دهد.
- ۱۱- تریخیص و انتقال و پذیرش بیماران را بیان کند.
- ۱۲- نحوه صحیح ثبت گزارش پرستاری را توضیح دهد.
- ۱۳- شیوه های آموزش به مددجو و قوانین کلی آن را بیان کند.
- ۱۴- با برخی از احکام، و مقررات و اخلاق پرستاری آشنا شوند.

حیطه روان حرکتی

• مهارت های زیر را به دست آورند:

- ۱- فرآیند پرستاری (بررسی - اهداف.....) را برای بیماری برنامه ریزی نمایند.
- ۲- نحوه صحیح ثبت گزارش پرستاری گزارش را تمرین نماید.
- ۳- با استفاده از مفاهیم تعادل مایعات و الکترولیت محاسبات آن را با مثالی انجام دهد.
- ۴- محاسبات دارویی را در مسائل مطرح شده انجام دهد.
- ۵- دسته های دارویی را از هم تشخیص دهد.
- ۶- تفاوت مراقبتهای عمومی قبل و پس از عمل جراحی را تشخیص دهد.
- ۷- نیازهای اولیه بیماران بستری را مشخص کند.

حیطه عاطفی

نگرش های زیر را در رفتار خود بارز سازند:

- ۱- در مورد شرح حال مددجویانی که برای آنها ارائه می شود مطالعه می کند.
- ۲- پیشنهادات خود را در مورد مراقبت از مددجویان ارائه دهد.
- ۳- مددجو را به عنوان یک انسان دارای حقوق قانونی و اخلاقی در نظر می گیرد.
- ۴- برای مددجویان خدمت صادقانه انجام دهد.
- ۵- از دستورات برنامه درمانی مددجویان پیروی کند.

درس عملی:

اهداف ویژه: حیطه روان حرکتی

از دانشجویان انتظار می رود در پایان درس پس از تمرین بر روی ماکت بتوانند.

- ۱- روش های پیشگیری از انتقال عفونت (شستن دست، پوشیدن دستکش بدون آوردن استریل تمیز...) را و مراقبت از مددجوی ایزوله انجام دهد.
- ۲- تغییر وضعیت و جابجایی مددجو را به اجرا در آورد.
- ۳- مهارت های بهداشت فردی (حمام - مراقبت از دهان و دندان) را نمایش دهد.
- ۴- کنترل و ثبت علائم حیاتی را انجام دهد.
- ۵- کاربرد سرما و گرمادرمانی را به تفکیک نمایش دهد.
- ۶- نیازهای تغذیه ای بیمار (غیر از راه خوراکی) را انجام دهد.
- ۷- نیازهای دفع مددجو از راه طبیعی و کیسه کلتومی و شستشوی آن را به اجرا در آورد.
- ۸- نیازهای دفع ادراری در مددجوی هم جنس را از راه طبیعی و سند ادراری را نمایش دهد.
- ۹- اصول باز کردن وسایل استریل را انجام دهد.
- ۱۰- راههای تامین اکسیژن و نحوه انجام آن را اجرا در آورد.
- ۱۱- ساکشن دهان، بینی و تراکیاستومی را انجام دهد.
- ۱۲- نحوه مراقبت از زخم (پانسمان - کوتاه کرده درن و خارج کردن آن و کشیدن انواع بخیه را نمایش دهد.
- ۱۳- نحوه انجام انواع بانداژ را (مورب، & و...) را انجام دهد.
- ۱۴- انواع روشهای دارو درمانی (خوراکی، پوستی، شیاف، قطره چشمی، بینی، گوش، تزریقات عضلانی - وریدی - زیر جلدی و داخل جلدی) را به اجرا در آورد.
- ۱۵- محاسبات دارویی را انجام دهد.
- ۱۶- چگونگی مراقبت از جسد را اجرا نماید.
- ۱۷- در تمامی موارد فوق الذکر گزارش پرستاری را تمرین نماید.

چگونگی اجرا و راهبردهای آموزش و یادگیری

- واحد نظری : سخنرانی - بحث گروهی - پرسش و پاسخ ، نمایش فیلم با استفاده از کامپیوتر
- واحد عملی : تمرین بر روی ماکت - سخنرانی - پرسش و پاسخ ، (مدل انسانی و آموزشی)

وظایف دانشجو

از دانشجویان انتظار می رود:

۱. معلومات و زیربنای علمی لازم جهت فراگیری مطالب مورد نظر را کسب کنند.
۲. با استفاده از مطالب تدریس شده سعی در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای نموده و یافته های پژوهش های جدید را در جهت بهبود کیفیت آموزش به بیمار بکار گیرند.
۳. با کاربرد منابع علمی جدید و یافته های حاصل از پژوهش ها تکالیف خود را تهیه کنند.
۴. مسئولیت یادگیری هر چه بیشتر خود را بعهده گرفته و با راهنمایی اساتید برنامه های آموزشی خود را پیگیری کنند.
۵. بطور منظم و بدون غیبت در کلاس های درس و محل های کارآموزی حضور یافته و در مباحث علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.
۶. در تاریخ های مقرر تکالیف نظری و عملی خود را ارائه و یا تحویل دهند.

فعالیت های دانشجو (شامل تکالیف دوره)

- اصطلاحات بکار گرفته در کتاب های مرجع را که قبل از هر فصل درس آمده مطالعه نمایند.
- برای درک بهتر خلاصه پایانی هر بخش از کتاب های مرجع را مطالعه نمایند.
- تکالیف نظری و عملی خود را ارائه و به موقع تحویل دهند.

فعالیت های اساتید :

- اساتید منابع لازم را در اختیار دانشجویان قرار داده و راهنمایی آنها را در یادگیری بهتر مطالب و مهارت های یاد شده و کسب نگرش های ذکر شده به عهده خواهند داشت.
- اساتید برای هر جلسه طرح درس جداگانه همراه با منابع مورد نیاز تهیه کرده و در اختیار دانشجویان قرار می دهند.
- اساتید در صورت لزوم خلاصه مدونی از پیش نیازهای مربوط به هر درس را در قالب Study Guide به دانشجویان ارائه کرده و یا نکات کلیدی پیش نیاز را ارائه می نمایند.
- اساتید در امر آموزش از وسایل سمعی و بصری مناسب بهره برده و در صورت لزوم مطالب مختصر شده ای را در اختیار دانشجویان قرار می دهند.

- اساتید ارزیابی دانشجویان را بر اساس نحوه انجام تکالیف، شرکت در بحث ها و امتحان پایانی انجام می دهند.

طراحی و تجهیزات کلاس

- واحد نظری: وایت بورد، دستگاه اورهد و ویدئو پروژکتور. نمایش فیلم با استفاده از کامپیوتر
- واحد عملی: تجهیزات تمرین عملی (ماکت، مدل انسانی و مدل آموزشی، ... و تکلیف

ارزشیابی واحد نظری	
۳۰ درصد نمره ۶۰ درصد نمره ۱۰ درصد نمره	یک کوئیز در طول ترم و تکالیف آزمون پایان ترم حضور مرتب و فعال
۱۰۰ درصد	جمع

ارزشیابی واحد عملی	
۴۰ درصد	میان ترم
آزمون اسکی ۶۰ درصد	پایان ترم و تکالیف
۱۰۰	جمع

درس اصول و فنون مهارت‌های پرستاری (عملی الف) گروه ۱ نیمسال اول ۱۴۰۱

مدرسین	عنوان گروه الف	ساعت	مورخ	روز	هفته
خانم دکتر بزرگ زاد و مهری بزرگ نژاد	کنترل عفونت (نحوه دست شستن، گان-دستکش و ... پوشیدن - سرما و گرما درمانی	۱۲-۸		شنبه	اول
	کنترل علائم حیاتی و نحوه چارت کردن	۱۲-۸		شنبه	دوم
	نحوه پذیرش و ترخیص مددجو -	۱۲-۸		شنبه	سوم

	پرونده بیمار-کاردکس -... نحوه کنترل Intake و Out put کردن بیمار				
چهارم	مراقبت از زخم (پانسمان و ...)	۱۲-۸		شنبه	
پنجم	کنترل دفع ادرار : سونداژ(انواع سوند و کاربرد آنها	۱۲-۸		شنبه تعطیل رسمی	
ششم	داروهای خوراکی و تزریقی	۱۲-۸		شنبه	
هفتم	داروهای وریدی (سرم و...)	۱۲-۸		شنبه	
هشتم	نیازهای تغذیه ای و دفعی(NGT- کلستومی و ایلئوستومی	۱۲-۸		شنبه تعطیل رسمی	
نهم	اکسیژن و ساکشن تراپی	۱۲-۸		شنبه	
دهم	بهداشت فردی(حمام در تخت- دهانشویه-ماساژ جو و مراقبت از مددجو	۱۲-۸		شنبه	
یازدهم	فعالیت و تغییر وضعیت مددجو(انواع پوزیشنها -تخت بعد از اتاق عمل و ...	۱۲-۸		شنبه	
دوازدهم	مراقبت از جسد	۱۲-۸		شنبه	
سیزدهم	آزمون پایان ترم	۱۲-۸		شنبه	

درس اصول و فنون مهارت‌های پرستاری (عملی ب) گروه انیمسال اول ۱۴۰۱

مدرسین	عنوان گروه الف	ساعت	مورخ	روز	هفته
خانم دکتر بزرگ زاد و مهري بزرگ نژاد	کنترل عفونت (نحوه دست شستن، گان-دستکش و ... پوشیدن - سرما و گرما درمانی	۱۲-۸		دوشنبه	اول
	کنترل علائم حیاتی و نحوه چارت کردن	۱۲-۸		دوشنبه	دوم

سوم	دوشنبه	۱۲-۸	نحوه پذیرش و ترخیص مددجو - پرونده بیمار-کاردکس -... نحوه کنترل Intake و Out put کردن بیمار
چهارم	دوشنبه	۱۲-۸	مراقبت از زخم (پانسمان و ...)
پنجم	دوشنبه	۱۲-۸	کنترل دفع ادرار: سونداژ(انواع سوند و کاربرد آنها
ششم	دوشنبه	۱۲-۸	داروهای خوراکی و تزریقی
هفتم	دوشنبه	۱۲-۸	داروهای وریدی (سرم و...)
هشتم	دوشنبه	۱۲-۸	نیازهای تغذیه ای و دفعی (NGT) - کلستومی و ایلئوستومی
نهم	دوشنبه	۱۲-۸	اکسیژن و ساکشن تراپی
دهم	دوشنبه	۱۲-۸	بهداشت فردی (حمام در تخت - دهان شویه -ماساژ و مراقبت از مددجو
یازدهم	دوشنبه	۱۲-۸	فعالیت و تغییر وضعیت مددجو (انواع پوزیشنها -تخت بعد از اتاق عمل و ...
دوازدهم	دوشنبه	۱۲-۸	مراقبت از جسد
سیزدهم	دوشنبه	۱۲-۸	آزمون پایان ترم

درس اصول و فنون مهارتهای پرستاری (عملی الف) گروه ۲ نیمسال اول ۱۴۰۱

مدرسین	عنوان گروه الف	ساعت	مورخ	روز	هفته
خانم دکتر بزرگ زاد و مهری بزرگ نژاد	کنترل عفونت (نحوه دست شستن، گان-دستکش و ... پوشیدن - سرما و گرما درمانی			یکشنبه	اول
	کنترل علائم حیاتی و نحوه چارت کردن			یکشنبه	دوم

	نحوه پذیرش و ترخیص مددجو - پرورنده بیمار- کاردکس -... نحوه کنترل Intake و Out put کردن بیمار			یکشنبه	سوم
	مراقبت از زخم (پانسمان و ...			یکشنبه	چهارم
	کنترل دفع ادرار: سونداژ(انواع سوند و کاربرد آنها			یکشنبه	پنجم
	داروهای خوراکی و تزریقی			یکشنبه	ششم
	داروهای وریدی (سرم و...)			یکشنبه	هفتم
	نیازهای تغذیه ای و دفعی (NGT) - کلستومی و ایلئوستومی			یکشنبه	هشتم
	اکسیژن و ساکشن تراپی			یکشنبه	نهم
	بهداشت فردی (حمام در تخت - دهان شویه -ماساژ و مراقبت از مددجو			یکشنبه	دهم
	فعالیت و تغییر وضعیت مددجو (انواع پوزیشنها -تخت بعد از اتاق عمل و			یکشنبه	یازدهم
	مراقبت از جسد			یکشنبه	دوازدهم
	آزمون پایان ترم			یکشنبه	سیزدهم

درس اصول و فنون مهارتهای پرستاری (عملی ب) گروه ۲ نیمسال اول ۱۴۰۱

مدرسین	عنوان گروه ب	ساعت	مورخ	روز	هفته
خانم دکتر بزرگ زاد و خانم بزرگ نژاد	کنترل عفونت (نحوه دست شستن، گان-دستکش و ... پوشیدن - سرما و گرما درمانی			چهارشنبه	اول
	کنترل علایم حیاتی و نحوه چارت کردن			چهارشنبه	دوم
	نحوه پذیرش و ترخیص مددجو - پرورنده بیمار- کاردکس -... نحوه کنترل Intake و Out put کردن بیمار			چهارشنبه	سوم

چهارم	چهارشنبه		مراقبت از زخم (پانسمان و ...)
پنجم	چهارشنبه		کنترل دفع ادرار: سونداژ(انواع سوند و کاربرد آنها
ششم	چهارشنبه		داروهای خوراکی و تزریقی
هفتم	چهارشنبه		داروهای وریدی (سرم و...)
هشتم	چهارشنبه		نیازهای تغذیه ای و دفعی (NGT) - کلتومی و ایلئوستومی
نهم	چهارشنبه		اکسیژن و ساکشن تراپی
دهم	چهارشنبه		بهداشت فردی (حمام در تخت - دهان شویه - ماساژ و مراقبت از مددجو
یازدهم	چهارشنبه		فعالیت و تغییر وضعیت مددجو (انواع پوزیشنها - تخت بعد از اتاق عمل و
دوازدهم	چهارشنبه		مراقبت از جسد
سیزدهم	چهارشنبه		آزمون پایان ترم

تقویم نظری درس اصول و فنون مهارت‌های پرستاری گروه ۱ نیمسال اول ۱۴۰۱

جلسه	روز	مورخ	ساعت	عنوان درس	مدرسین
۱	یکشنبه			تعریف حرفه پرستاری - تاریخچه پرستاری	خانم بزرگ نژاد
۲	یکشنبه			کار برد اخلاق، قوانین و مقرارت و احکام پرستاری در مراقبت‌های پرستاری	خانم بزرگ نژاد
۳	یکشنبه			علایم حیاتی و چگونگی ثبت آن	خانم بزرگ نژاد
۴	یکشنبه			مفاهیم سلامت و بیماری و نیازهای بهداشتی	خانم بزرگ نژاد
۵	یکشنبه			نیازهای اساسی بشر	خانم بزرگ نژاد
۶	یکشنبه			نیاز به امنیت و آسایش بیماران و...	خانم بزرگ نژاد

۷	یکشنبه			پیشگیری و کنترل عفونت	خانم بزرگ نژاد
۸	یکشنبه			فرایند التیام زخم	خانم بزرگ نژاد
۹	یکشنبه			نیاز به دفع ادرار و ...	خانم بزرگ نژاد
۱۰	یکشنبه			نیاز به اکسیژن و ساکشن تراپی	خانم بزرگ نژاد
۱۱	یکشنبه			مفهوم حرکت و بیحرکتی (عوارض مربوط به بیحرکتی)	خانم بزرگ نژاد
۱۲	یکشنبه			مراقبتهای قبل و بعد از عمل جراحی	خانم بزرگ نژاد
۱۳	یکشنبه			مفاهیم خواب و استراحت	خانم بزرگ نژاد
۱۴	یکشنبه			مفهوم تعادل مایعات و الکترولیتها	خانم بزرگ نژاد
۱۵	یکشنبه			نیاز به دارو ها و محاسبات آن	خانم بزرگ نژاد
۱۶	یکشنبه			نیاز به آموزش و یادگیری در بیماران	خانم بزرگ نژاد
۱۷	یکشنبه			فرایند پرستاری و کاربرد آن	خانم بزرگ نژاد
۱۸	یکشنبه			اصول پذیرش و گزارش نویسی	خانم بزرگ نژاد
۱۹	چهارشنبه			مفهوم تغذیه در مراقبت از بیماران	آقای خیری
۲۰	چهارشنبه			مفهوم درد و تسکین آن در بیماران	آقای خیری

تقویم نظری درس اصول و فنون مهارتهای پرستاری گروه ۲ نیمسال اول ۱۴۰۱

جلسه	روز	مورخ	ساعت	عنوان درس	مدرسین
۱	شنبه			تعریف حرفه پرستاری - تاریخچه پرستاری	خانم بزرگ نژاد
۲	شنبه			کار برد اخلاق، قوانین و مقررات و احکام پرستاری در مراقبتهای پرستاری	خانم بزرگ نژاد
۳	شنبه			علایم حیاتی و چگونگی ثبت آن	خانم بزرگ نژاد
۴	شنبه			مفاهیم سلامت و بیماری و نیازهای	خانم بزرگ نژاد

	بهداشتی				
خانم بزرگ نژاد	نیازهای اساسی بشر			شنبه	۵
خانم بزرگ نژاد	نیاز به امنیت و آسایش بیماران و...			شنبه	۶
خانم بزرگ نژاد	پیشگیری و کنترل عفونت			شنبه	۷
خانم بزرگ نژاد	فرایند التیام زخم			شنبه	۸
خانم بزرگ نژاد	نیاز به دفع ادرار و ...			شنبه	۹
خانم بزرگ نژاد	نیاز به اکسیژن و ساکشن تراپی			شنبه	۱۰
خانم بزرگ نژاد	مفهوم حرکت و بیحرکتی (عوارض مربوط به بیحرکتی)			شنبه	۱۱
خانم بزرگ نژاد	مراقبتهای قبل و بعد از عمل جراحی			شنبه	۱۲
خانم بزرگ نژاد	مفاهیم خواب و استراحت			شنبه	۱۳
خانم بزرگ نژاد	مفهوم تعادل مایعات و الکترولیتها			شنبه	۱۴
خانم بزرگ نژاد	نیاز به دارو ها و محاسبات آن			شنبه	۱۵
خانم بزرگ نژاد	نیاز به آموزش و یادگیری در بیماران			شنبه	۱۶
خانم بزرگ نژاد	فرایند پرستاری و کاربرد آن			شنبه	۱۷
خانم بزرگ نژاد	اصول پذیرش و گزارش نویسی			شنبه	۱۸
آقای خیری	مفهوم تغذیه در مراقبت از بیماران			چهارشنبه	۱۹
آقای خیری	مفهوم درد و تسکین آن در بیماران			چهارشنبه	۲۰

منابع:

- موسوی، ملیحه السادات و عالیخانی، مریم. روشهای پرستاری بالینی. تهران: انتشارات شهراب
- Craven, Ryth F. Hirnle, Constance J. Fundamentals of nursing. 3rd edition. Philadelphia: Lippincott.
- Delavne, Sue C. Ladner, Patricia K. Fundamentals of nursing. Delmer Publishers.
- Harkreader, Helen. Fundamentals of nursing. Philadelphia: W.B. Saunders Co.
- Kozier, B. et al. Fundamentals of nursing. edition. Pearson Prentice Hall.
- Potter, Patricia A. Perry, Ann G. Basic nursing. Philadelphia: W.B. Saunders Co.
- Taylor Catherine, Potter Patricia A. Pery Am G Fundamont als of nursing, Second, Elsev

سایر منابع در جلسات درسی اعلام می گردد.

لطفا، توجه شود:

روزهای تعطیلات رسمی کلاس جبرانی گذاشته می شود.